

กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์
และปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Vocabulary Search Strategies and
Japanese Dictionary Use Problems of Students
at the Faculty of Arts, Silpakorn University

หทัยวรรณ เจียมกิริติกานนท์*

Hathaiwan Chaimkeeratikanon

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา และศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นทั้งประเภทที่เป็นหนังสือพจนานุกรม พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ และพจนานุกรมออนไลน์ของผู้เรียนคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ ๑-๕ ภาคการเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จำนวน ๒๘๔ คน ดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

* อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าร้อยละและค่าความถี่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ๑) ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะการใช้พจนานุกรมพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ ๖๒.๖๘ ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น และอีกร้อยละ ๒๑.๘๓ ได้รับการสอนเพียงวิธีการเปิดพจนานุกรมเบื้องต้นเท่านั้น ด้านความเห็นต่อความสำคัญในการสอนทักษะนี้พบว่า นักศึกษาจำนวนร้อยละ ๖๖.๒๐ เห็นความจำเป็นในระดับมากถึงมากที่สุดที่จะต้องสอนทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น ๒) ด้านกลวิธีในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาพบว่า ในกรณีที่นักศึกษาต้องการค้นหาความหมายของคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วดูความหมายภาษาไทยที่พจนานุกรมให้มาทั้งหมด แล้วจึงเลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด” ส่วนกรณีที่นักศึกษาต้องการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น นักศึกษาจะใช้กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยนำคำภาษาญี่ปุ่นไปหาในเว็บไซด์กูเกิ้ล เพื่อดูประโยคที่คนญี่ปุ่นใช้จริง” มากที่สุด และหากเกิดกรณีที่นักศึกษาค้นหาคำศัพท์ไม่พบด้วยวิธีการแรกที่นักศึกษาเลือกใช้ นักศึกษาโดยมากจะแก้ปัญหาด้วยการ “ค้นหาจากพจนานุกรมประเภทเดิม และยังคงรูปแบบเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย หรือภาษาไทย-ญี่ปุ่นเหมือนเดิม” ๓) ด้านปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาแบ่งได้เป็น ๓ ประเด็น คือ ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม, ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา และปัญหาที่เป็นลักษณะเฉพาะของการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ โดยปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรมที่นักศึกษาพบบ่อยครั้ง คือ ไม่มีตัวอย่างให้ดู ไม่มีคำอธิบายไวยากรณ์ ส่วนปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะของนักศึกษาที่พบบ่อยครั้งมีเพียง เวลาแปลคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น หากมีให้เลือกหลายความหมาย นักศึกษาจะไม่ว่าควรใช้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคำใดดี และปัญหาที่นักศึกษาคิดว่าเป็นปัญหามากเมื่อใช้รูปแบบพจนานุกรมต่าง ๆ

คือ ด้านความสะดวกในการใช้หนังสือพจนานุกรมที่พกพาลำบาก และใช้เวลา
ค้นหามาก

คำสำคัญ : กลวิธีในการหาคำศัพท์ พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น ปัญหาการใช้
พจนานุกรม

Abstract

The objective of this research is to study the strategies of Japanese vocabulary search in dictionary and to examine the usage problems of dictionaries digital dictionaries and dictionaries online and mobile application dictionaries, particularly in students who study the Japanese language at Faculty of Arts, Silpakorn University. A survey using on online questionnaire was conducted on 284 students studying Japanese from first to fourth years at the Faculty of Arts, Silpakorn University during Semester 2, 2017. A quantitative analysis of the data including percentage and mean will play the important role in the data analysis from the survey. The results of the study are as follows; 1) 62.68 percentage of participants group were not trained how to use a Japanese dictionary; whereas only 21.83 percentage were superficially trained about Japanese dictionary use. Regarding the teaching to improve Japanese dictionary use skills, the majority of the participants (66.20%) agreed on the high level until highest level that Japanese dictionary skills should be taught. 2) The Strategies of Vocabulary Search in Japanese Dictionaries; In case of searching Japanese vocabulary to Thai meaning, a greater number of the sample will search the vocabulary in a Japanese-Thai

Dictionary and then choose one of the most appropriate meanings of the given context themselves. In the situation of vocabulary search from Thai to Japanese words, the students considerably prefer to look up the words in a Thai-Japanese dictionary. After that, one of Japanese vocabularies found in this dictionary will be looked up using Google to find out how to use this word in a Japanese's sentence. If the students cannot find the required vocabularies by using those preferable strategies, they have a high tendency to solve the problem by using other sources of dictionary but stick to either Japanese-Thai or Thai-Japanese dictionaries. 3) The Problems of Japanese Dictionary Use in the Sample Group; The problems can be divided into 3 types such as problems from a Japanese dictionary itself, lack of Japanese dictionary use skills and unique problem when using each dictionary type. The first problem is generally are due to unavailable sentence example and no grammar explanation. The lack of Japanese dictionary use skills problem is mostly results from the inability to the appropriate meaning from Thai to Japanese context when several meanings are defined. The final problem focus on the convenience to use a dictionary that is not easily portable and time-consuming.

Keywords : The Strategies of Vocabulary Search, Japanese Dictionary, The Problems of Japanese Dictionary Use

บทนำ

ในการเรียนภาษาต่างประเทศ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนคงจะไม่สามารถปฏิเสธถึงความสำคัญของการใช้พจนานุกรมประกอบการเรียนการสอนได้ หากผู้เรียนได้รับการฝึกให้ใช้พจนานุกรมอย่างมีประสิทธิภาพ พจนานุกรมก็จะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาทักษะการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนไปได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่จากการสอบถามผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่นของคณะอักษรศาสตร์ในเบื้องต้นทราบว่า แทบไม่มีการสอนเกี่ยวกับวิธีใช้ หรือข้อควรระวังในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นให้แก่นักศึกษาอย่างเป็นทางการ เนื่องจากผู้สอนมักคิดว่า นักศึกษาใช้เป็นอย่างดีแล้ว วิธีค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมไม่ยาก หรือนักศึกษาสามารถทดลองใช้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอยู่แล้ว ซึ่งตรงกับบทความของ Rob (2001 : 1) ที่กล่าวถึงกรณีศึกษาทัศนคติของอาจารย์ชาวญี่ปุ่นต่อการสอนให้นักศึกษาใช้พจนานุกรมว่า อาจารย์จำนวนมากเห็นความสำคัญที่จะต้องสอนทักษะการใช้พจนานุกรมให้แก่นักศึกษา แต่ถึงกระนั้นอาจารย์ก็ไม่ได้สอนวิธีใช้พจนานุกรมให้แก่นักศึกษา เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่เชื่อว่า นักศึกษาใช้พจนานุกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว

จากการสังเกตของผู้วิจัยในวิชาบทความคัดสรรของนักศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ที่มอบหมายให้นักศึกษาอ่านบทความภาษาญี่ปุ่นและรายงานหน้าชั้น เมื่อถึงขั้นตอนการนัดพบ เพื่อตรวจสอบการแปลเนื้อหาบทความในเบื้องต้นกลับพบว่า นักศึกษาแปลคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยผิดพลาดบ่อยครั้ง เช่น ในประโยค 日本の高度成長期を支えてきたのはそんな働き方をしていた人達と企業だった。 ในบริบทนี้คำว่า 支える หมายถึง “สนับสนุน คำจุน” แต่นักศึกษากลับแปลกริยาคำว่า 支える ว่า “มีอุปสรรค” ตามความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรมที่นักศึกษาเลือกใช้ (jtdic) เมื่อนำไปเข้าประโยค จึงทำให้นักศึกษาเข้าใจความหมายของบทความที่อ่านผิดไปโดยสิ้นเชิง หรือในบทความมีคำกริยาว่า 普及する นักศึกษาไม่รู้จักรความหมายของคำว่า 普及 จึงนำเพียงคำเดียวที่ทำหน้าที่เป็นคำนามนี้ไปค้นหาความหมายในพจนานุกรม ดังนั้นเวลานักศึกษาเขียนคำแปลจึงเขียนมาเป็นคำนามมาว่า “การเผยแพร่” ตามที่หาเจอในพจนานุกรม โดยไม่สังเกตว่าคำเดิมนั้นทำหน้าที่เป็นกริยาอยู่ ไม่เพียงแต่การแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยเท่านั้น เวล่านักศึกษาต้องการแต่งประโยคภาษาญี่ปุ่นก็จะพบข้อผิดพลาดเช่นเดียวกัน เช่น เวล่านักศึกษาปีที่ ๑ แต่งประโยคในการบ้าน หากไม่รู้คำศัพท์ก็จะค้นหา

จากพจนานุกรม แต่ในบางครั้งคำศัพท์ที่ออกมานั้นก็ไม่สามารถใช้ได้บริบทนั้น ๆ เช่น ในประโยคให้นักศึกษาแต่งว่า “ฉันมักจะไปภูเขา” นักศึกษาไม่ทราบคำว่า “มักจะ” จึงไปค้นหาในพจนานุกรมออนไลน์ และคำแรกที่ออกมาคือ คำว่า “がち” จึงแต่งประโยคว่า 私はがち山へ行きます。 ซึ่งในความเป็นจริงคำว่า “がち” แปลว่า “มักจะ” ก็จริง แต่จะต้องนำไปประสมกับคำกริยารูป ます form เพื่อบอกว่า กริยาคำนั้นมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นบ่อย และมักจะใช้ในกรณีเป็นเรื่องไม่ค่อยดี เช่น พอดีจะตก รถไฟก็มักจะมาสาย 雪が降ると、電車は遅れがちです。 ไม่ใช่ “มักจะ” ที่เป็นกริยวิเศษณ์บอกความถี่บ่อย เหมือนที่นักศึกษาต้องการค้นหา จากตัวอย่างที่พบจะเห็นได้ว่า ทั้งหมดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมของนักศึกษา และปัญหาที่นักศึกษามักพบเมื่อใช้พจนานุกรม เพื่อเป็นแนวทางในการสอนทักษะการใช้พจนานุกรมของนักศึกษาต่อไป

ในการทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมพบงานวิจัยของ 鈴木 (2016 : 1-23) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมเพื่อมาแต่งประโยคของนักศึกษาระดับกลางถึงระดับสูง วิธีที่นักศึกษามีทั้งการเทียบตัวอย่างในพจนานุกรมกับประโยคที่จะแต่ง การใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ของตนเอง การค้นหาคำศัพท์โดยใช้พจนานุกรม ๒ ชนิดประกอบกัน และการค้นหาคำศัพท์ที่ต้องการโดยค้นหาจากคำนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ที่มักจะปรากฏร่วมกับคำที่ต้องการแต่ง นอกจากนี้ ในบทความของ Ece (2016 : 154) ได้กล่าวถึงกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาว่า มีนักศึกษาบางส่วนจะค้นหาคำศัพท์คำที่ต้องการเท่านั้น โดยไม่คิดค้นหาคำอื่นหรือคำที่ใกล้เคียง ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีนักศึกษาที่จะค้นหาคำศัพท์และเลือกความหมายคำแรกที่เจอในพจนานุกรมโดยไม่พิจารณาถึงบริบทที่ต้องการใช้อีกด้วย ผู้สอนจึงไม่ควรมองข้ามความสำคัญของการสอนการใช้พจนานุกรมและควรปลูกฝังนิสัยในการใช้พจนานุกรมที่ถูกต้องให้นักศึกษา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการใช้พจนานุกรมของนักศึกษานั้น มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้ เช่น บทความของ Ece (2016 : 154) ที่กล่าวว่า ปัญหาการใช้พจนานุกรมของนักศึกษาจะเกิดขึ้นต่อเมื่อในพจนานุกรมมีความหมายหลายคำให้เลือก สนวนงานวิจัยของดุซงึ่ (๒๕๕๖ : ๘-๑๐) กล่าวถึงปัญหาในการใช้พจนานุกรม

ในวิชาแปลภาษาอังกฤษดังนี้ คือ ในกรณีที่เป็นพจนานุกรมสองภาษา (ภาษาอังกฤษ-ไทย) จะมีปัญหาเรื่องไม่มีคำศัพท์ที่ต้องการค้นหา วิธีการเรียงหรือจัดหมวดหมู่คำศัพท์อ่านเข้าใจยาก คำอธิบายไม่ละเอียดพอ ในกรณีใช้พจนานุกรมภาษาเดียว (ภาษาอังกฤษ-อังกฤษ) จะพบปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจคำอธิบายที่ให้ไว้ในพจนานุกรม หรือไม่มีคำศัพท์ที่ต้องการหามากที่สุด ส่วนงานวิจัยเรื่องปัญหาการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นปรากฏในงานวิจัยของ 鈴木 (2012 : 14-16) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมของนักศึกษาต่างชาติ และได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตัวอย่างพจนานุกรมโดยเฉพาะว่า ตัวอย่างที่มีในพจนานุกรมน้อยเกินไป และตัวอย่างในพจนานุกรมไม่ค่อยให้บริบท อีกทั้งยังมีงานวิจัยของ 桑原 (2016 : 2) ที่กล่าวถึงปัญหาการใช้พจนานุกรม หรือเว็บไซต์แปลความหมายในการอ่านงานวิชาการของนักเรียนต่างชาติที่เรียนภาษาญี่ปุ่นว่า นักศึกษาไม่สามารถตัดคำศัพท์ในประโยคได้อย่างถูกต้อง ไม่สามารถแยกความหมายคำแปลภาษาอังกฤษได้ นักศึกษาไม่สามารถเลือกใช้คำแปลจากคำแปลที่มีหลายคำ ไม่สามารถเลือกหาสำนวนที่ต้องการใช้ได้จากในตัวอย่างประโยค นอกจากนี้ งานวิจัยของ หทัยวรรณ (in press) เกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรได้สอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นเป็นคำถามปลายเปิด ผลปรากฏว่า นักศึกษาที่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมประมาณ ๑๘% กล่าวถึง ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรมในประเภทต่าง ๆ อาทิ หนังสือพจนานุกรม พจนานุกรมในเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชัน พจนานุกรมในโทรศัพท์มือถือ รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาในพจนานุกรม และปัญหาการค้นหาคำศัพท์หรือเลือกใช้คำศัพท์ที่พบในพจนานุกรมของนักศึกษาเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นจะเห็นว่า ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมอยู่น้อยมาก ปรากฏเพียงงานวิจัยของ 鈴木 (2016 : 1-23) เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจของ 鈴木 นั้นค่อนข้างน้อย และเป็นนักเรียนต่างชาติที่เรียนที่มหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ในแง่ของบริบทการเรียน และการใช้ชีวิตอยู่ในประเทศเจ้าของภาษา สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้พจนานุกรมที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสามารถแยกได้เป็น ๓ ประเด็นใหญ่ คือ ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม (鈴木 2012 : 14-16; ดุษฎี ๒๕๕๖ : ๘-๑๐; Ece 2016 : 154; หทัยวรรณ in press), ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะ

ในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมของนักศึกษา (桑原 2016 : 2; หทัยวรรณ in press) และปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะในการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ ที่นักศึกษาพบ (หทัยวรรณ, in press)

ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมถึงศึกษาปัญหาการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา โดยเน้นปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมของนักศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะในการใช้พจนานุกรมในประเภทต่าง ๆ เพื่อศึกษาว่า โดยส่วนมากนักศึกษาค้นพบปัญหาด้านใด และเรื่องใดมากที่สุด เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อสำรวจกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมของนักศึกษาที่เรียนภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยพิจารณาทั้งภาพรวมและแยกเป็นตามระดับชั้นปี

๒. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น โดยเน้นปัญหาด้านที่เกิดจากพจนานุกรม และปัญหาด้านที่เกิดจากการขาดทักษะในการใช้พจนานุกรมของนักศึกษา รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะในการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษา

คำจำกัดความ

ประเภทของพจนานุกรม ในงานวิจัยนี้แบ่งเป็นหนังสือพจนานุกรม พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ และพจนานุกรมออนไลน์ ซึ่งหมายถึง พจนานุกรมในเว็บไซต์และแอปพลิเคชันพจนานุกรมในโทรศัพท์มือถือ

รูปแบบของพจนานุกรม ในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ พจนานุกรมภาษาเดียว ซึ่งหมายถึง พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น และพจนานุกรมสองภาษา ซึ่งหมายถึง

๒๗๖ วิทยวรรณ เจียมกัรติกาณนท

พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย หรือพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น หรือพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-อังกฤษ หรือพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ญี่ปุ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเรื่องกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ และปัญหาที่พบเมื่อใช้พจนานุกรมของนักศึกษาที่เรียนคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาภาษาญี่ปุ่นระดับปริญญาตรีของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรปีที่ ๑-๕ ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ ภาคการเรียนที่ ๒ จำนวน ๒๘๔ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามออนไลน์ รายละเอียดในแบบสอบถามจะแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ในการเรียนทักษะการใช้พจนานุกรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญในการสอนทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น ตอนที่ ๒ กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ของนักศึกษา และวิธีแก้ปัญหาเมื่อไม่พบคำศัพท์ที่ต้องการ ตอนที่ ๓ ปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น โดยแบบสอบถามบางส่วนได้ปรับเค้าโครงจากแบบสอบถามของ 鈴木 (2012) และ ดุษฎี (๒๕๕๖) การถามปัญหาใช้มาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ คือ ระดับ ๕ พบบ่อยมากหรือระดับมากที่สุด ระดับ ๔ พบบ่อยหรือระดับมาก ระดับ ๓ พบบ้างหรือระดับปานกลาง ระดับ ๒ ไม่ค่อยพบหรือระดับน้อย ระดับ ๑ ไม่เคยพบหรือระดับน้อยที่สุด

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง บ่อยครั้งที่สุดหรือมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง บ่อยครั้งหรือมาก ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง บางครั้งหรือปานกลาง ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง น้อยครั้งหรือน้อย และค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง น้อยครั้งที่สุดหรือน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญในการเรียนรู้ทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม

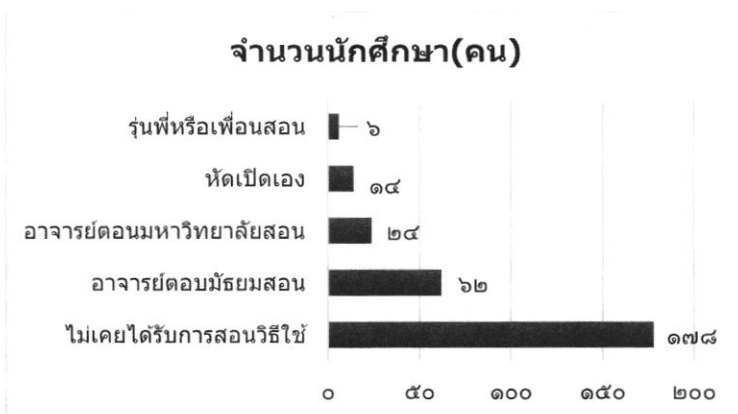
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๕ โดยแบ่งเป็นนักศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๘๘ คน นักศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๗๕ คน นักศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๕๓ คน นักศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๕๘ คน และนักศึกษาปีที่ ๕ ซึ่งได้รับทุนการศึกษาโครงการนักเรียนแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น ๑ ปีเมื่อตอนปีที่ ๔ จำนวน ๑๐ คน รวมทั้งสิ้น ๒๘๔ คน

จากผลสำรวจการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาพบว่า มีนักศึกษาที่ผ่านระดับ N1 จำนวน ๑ คน (๐.๓๕%) N2 จำนวน ๑๓ คน (๔.๕๗%) N3 จำนวน ๗๘ คน (๒๗.๔๖%) N4 จำนวน ๕๖ คน (๑๙.๗๑%) N5 จำนวน ๒๘ คน (๙.๘๖%) และไม่เคยสอบวัดระดับมีจำนวนมากที่สุดจำนวน ๑๐๘ คน (๓๘.๐๓%) เมื่อพิจารณาจากผู้เคยเข้าสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นจะเห็นได้ว่าระดับภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนมากจะอยู่ในระดับต้นถึงกลาง

๑.๒ ประสบการณ์ในการเรียนรู้วิธีใช้พจนานุกรมของนักศึกษา

กราฟที่ ๑ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ทักษะการใช้พจนานุกรมของนักศึกษา (จำนวนคน)

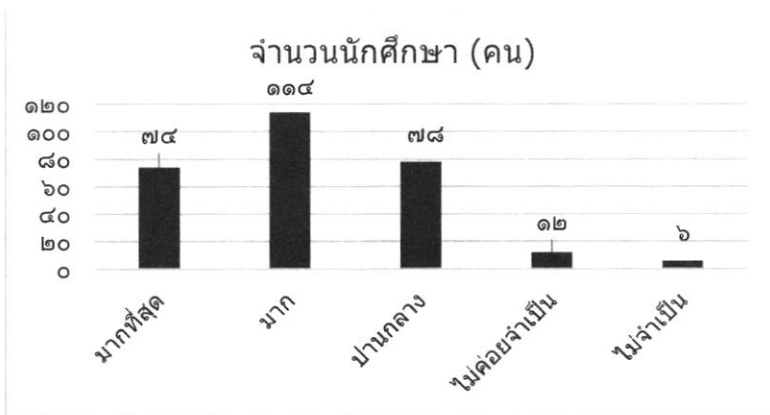

๒๗๘ หัตถ์วรรณ เจียมกิริติกานนท์

จากกราฟที่ ๑ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖๘ ไม่เคยได้รับการสอนเกี่ยวกับวิธีใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น ส่วนนักศึกษาที่เคยมีผู้สอนวิธีใช้มีจำนวนทั้งสิ้น ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๙ โดยแบ่งเป็น อาจารย์มัธยมสอน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๓, อาจารย์มหาวิทยาลัยสอน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๕ และรุ่นพี่หรือเพื่อนสอนจำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๑ แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่ตอบว่า “อาจารย์มัธยมศึกษาสอน” นั้นได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ได้รับการสอนเพียงแค่ระดับผิวเผิน คือ สอนเพียงว่าพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นจะเปิดเรียงตามอักษรภาษาญี่ปุ่นเท่านั้น อีกด้านหนึ่ง มีนักศึกษาที่ตอบว่า เรียนวิธีเปิดพจนานุกรมเองโดยศึกษาวิธีใช้จากในอินเทอร์เน็ต หรือเปิดอ่านวิธีใช้ในหนังสือจำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๓ ของทั้งหมด

๑.๓ ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนทักษะการใช้พจนานุกรม

กราฟที่ ๒ ความสำคัญในการสอนทักษะการใช้พจนานุกรมในความคิดของนักศึกษา (จำนวนคน)

จากกราฟที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เห็นความสำคัญของการสอนทักษะการใช้พจนานุกรมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒๐ ของนักศึกษาทั้งหมด ส่วนนักศึกษาที่ให้ค่าความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๖ ในขณะที่นักศึกษาที่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญ

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๑ ม.ค.-มิ.ย. (๒๕๖๑) ๒๗๙

ของการสอนวิธีใช้พจนานุกรมมีจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๔ เมื่อคิดค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดได้ ๓.๘๔ ซึ่งแสดงว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการสอนวิธีใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ ๒ กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมของนักศึกษาที่เรียนญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมของนักศึกษาในตอนที่ ๒ หมายถึง กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมทุกประเภทที่นักศึกษาเลือกใช้ โดยในตอนที่ ๒ นี้แสดงถึงวิธีการค้นหาความหมายของคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่นักศึกษาไม่รู้จัก และวิธีการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น พร้อมกับวิธีรับมือกับปัญหาของนักศึกษาเมื่อค้นหาคำศัพท์ที่ต้องการไม่พบ โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบได้เพียงข้อเดียว แสดงผลรวมและแยกตามระดับชั้นปีเป็นจำนวนผู้ตอบและจำนวนร้อยละ ดังนี้

๒.๑ กลวิธีค้นหาความหมายของคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น

จากแบบสอบถามที่ว่า “เมื่อนักศึกษาพบคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ไม่รู้จักจะมีวิธีค้นหาคำศัพท์นั้นอย่างไร” ได้ผลลัพธ์แสดงเป็นจำนวนผู้ตอบและจำนวนร้อยละตามตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ กลวิธีหาความหมายของคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น (จำนวนคนและจำนวนร้อยละ)

กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์เมื่อเจอภาษาญี่ปุ่นที่ไม่รู้จัก	ปี ๑	ปี ๒	ปี ๓	ปี ๔	ปี ๕	รวม
๑. ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วแปลตามความหมายที่พจนานุกรมให้มาคำแรก	๑ (๑.๑๔)	๕ (๖.๖๗)	๑ (๑.๘๗)	๓ (๕.๑๗)	๐ (๐.๐๐)	๑๐ (๓.๕๒)

๒๘๐ ทักษะวรรณ เจียมเกียรติกานนท์

กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ เมื่อเจอภาษาญี่ปุ่นที่ไม่รู้จัก	ปี ๑	ปี ๒	ปี ๓	ปี ๔	ปี ๕	รวม
๒. ค้นหาจากพจนานุกรม ภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วดู ความหมายภาษาไทยที่ พจนานุกรมให้มาทั้งหมด แล้ว เลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด	๔๕ (๕๑.๑๔)	๔๙ (๖๕.๓๓)	๓๗ (๖๙.๘๑)	๒๗ (๔๖.๕๕)	๓ (๓๐.๐๐)	๑๖๑ (๕๖.๖๙)
๓. ค้นหาจากพจนานุกรม ภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วดู ความหมายภาษาไทยทั้งหมด แล้วจึงดูความหมายภาษา อังกฤษเทียบ จากนั้นจึงเลือก คำที่เข้ากับบริบทที่สุด	๓๕ (๓๙.๗๗)	๑๙ (๒๕.๓๓)	๑๕ (๒๘.๓๐)	๒๖ (๔๔.๘๓)	๗ (๗๐.๐๐)	๑๐๓ (๓๖.๒๗)
๔. อื่น ๆ (ค้นหาจาก พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น- อังกฤษ แล้วตรวจสอบ ความหมายภาษาอังกฤษเป็น ภาษาไทย แล้วจึงเลือกคำที่ เข้ากับบริบทที่สุด)	๗ (๗.๙๕)	๑ (๑.๓๓)	๐ (๐.๐๐)	๑ (๑.๗๒)	๐ (๐.๐๐)	๙ (๓.๑๗)
๕. อื่น ๆ (ค้นหาจาก พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น แล้วแปลความหมายเอง)	๐ (๐.๐๐)	๐ (๐.๐๐)	๐ (๐.๐๐)	๑ (๑.๗๒)	๐ (๐.๐๐)	๑ (๐.๓๕)

จากตารางที่ ๑ เมื่อมองโดยรวมชั้นปีจะเห็นได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มจะใช้กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ไม่รู้จักโดยวิธีการ “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วดูความหมายภาษาไทยที่พจนานุกรมให้มาทั้งหมด แล้วจึงเลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด” มากที่สุด เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๙ ซึ่งเกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนนักศึกษาที่ตอบทั้งหมด ส่วนนักศึกษาที่เลือกวิธีการ “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วดูความหมายภาษาไทยทั้งหมด

แล้วจึงดูความหมายภาษาอังกฤษเทียบ จากนั้นเลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด” มีจำนวน ๑๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๗ ซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับสอง ในอีกด้านยังมีนักศึกษาที่เลือกวิธีการ “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วแปลตามความหมายที่พจนานุกรมให้มาคำแรก” จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๒ อาจจะเป็นตัวเลขที่ไม่มาก แต่ผู้สอนไม่ควรมองข้ามนักศึกษาที่ใช้วิธีนี้ในการเปิดพจนานุกรม จำเป็นต้องให้การสอนทักษะการใช้พจนานุกรมอย่างจริงจัง

เมื่อมองกลวิธีโดยแยกชั้นปีการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่า จำนวนร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๓ มีแนวโน้มจะใช้ “กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์โดยใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วเลือกภาษาไทยที่เข้ากับบริบทที่สุด” เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (ร้อยละ ๕๑.๑๔, ๖๕.๓๓, ๖๙.๘๑ ตามลำดับ) และจะค่อย ๆ ลดลงในปีที่ ๔-๕ (ร้อยละ ๔๖.๕๕, ๓๐.๐๐ ตามลำดับ) เนื่องจากนักศึกษาหันไปใช้ “กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์โดยใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย ดูทั้งความหมายภาษาไทยและภาษาอังกฤษเทียบกัน แล้วเลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด” มากขึ้น เมื่อถามนักศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ ถึงสาเหตุพบว่า นักศึกษาส่วนมากคิดว่า “คำแปลภาษาไทยในพจนานุกรมยังไม่ครอบคลุมความหมายทั้งหมด” หรือ “คำแปลมีจำนวนน้อยกว่าคำแปลภาษาอังกฤษ จึงควรดูความหมายภาษาอังกฤษที่ค่อนข้างแปลได้ครอบคลุมกว่าเทียบด้วยอีกครั้ง” เช่นเดียวกับนักศึกษาปีที่ ๑ ที่เลือกกลวิธีในข้อ ๓ ที่หาคำศัพท์โดยดูจากความหมายภาษาไทยเทียบกับภาษาอังกฤษ (ร้อยละ ๓๙.๗๗) และอื่น ๆ ในข้อ ๔ ที่นักศึกษาใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-อังกฤษ และนำความหมายภาษาอังกฤษไปแปลไทยอีกที (ร้อยละ ๗.๙๕) แสดงให้เห็นว่า เกือบครึ่งหนึ่งของนักศึกษาปีที่ ๑ มีแนวโน้มจะเชื่อถือในคำแปลภาษาอังกฤษพอ ๆ กับคำแปลภาษาไทย โดยเมื่อถามนักศึกษาปีที่ ๑ ถึงสาเหตุ นักศึกษาตอบไปในทิศทางเดียวกับนักศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ ว่า “เกิดจากพจนานุกรมที่แปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยนั้นแปลไม่ครอบคลุมความหมายเท่ากับภาษาอังกฤษ” ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้จำนวนของนักศึกษาปีที่ ๑ ที่ใช้ความหมายภาษาอังกฤษเทียบอีกครั้งมีจำนวนมากกว่านักศึกษาปีที่ ๒ และ ๓ ที่เน้นใช้ความหมายภาษาไทยมากกว่า

๒.๒ กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น

เมื่อสอบถามนักศึกษาว่า “เมื่อนักศึกษาต้องแต่งประโยคภาษาญี่ปุ่น นักศึกษามีกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นอย่างไร” ได้ผลลัพธ์แสดงจำนวนผู้ตอบ

๒๘๒ ทักษะวรรณ เจียมกวีตีกานนท์

และจำนวนร้อยละตามตารางที่ ๒ ด้านล่างดังนี้

ตารางที่ ๒ กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น (จำนวนคนและจำนวนร้อยละ)

กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น	ปี ๑	ปี ๒	ปี ๓	ปี ๔	ปี ๕	รวม
๑. ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วใช้คำที่ปรากฏเป็นคำแรกในพจนานุกรม	๓ (๓.๕๑)	๐ (๐.๐๐)	๑ (๑.๘๙)	๓ (๕.๑๗)	๐ (๐.๐๐)	๗ (๒.๕๖)
๒. ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วเลือกใช้คำที่รู้จัก	๒๙ (๓๒.๙๕)	๒๖ (๓๔.๖๗)	๑๘ (๓๓.๙๖)	๑๕ (๒๕.๘๖)	๒ (๒๐.๐๐)	๙๐ (๓๑.๖๙)
๓. ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยค้นหาในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย เพื่อตรวจสอบตัวอย่างการใช้	๒๔ (๒๗.๒๗)	๑๙ (๒๕.๓๓)	๕ (๙.๕๓)	๘ (๑๓.๗๙)	๑ (๑๐.๐๐)	๕๗ (๒๐.๐๗)
๔. ค้นหาในพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยนำคำภาษาญี่ปุ่นไปหาในเว็บไซต์กูเกิ้ล เพื่อดูประโยคที่คนญี่ปุ่นใช้จริง	๒๙ (๓๒.๙๕)	๒๖ (๓๔.๖๗)	๒๖ (๔๙.๐๖)	๓๐ (๕๑.๗๒)	๖ (๖๐.๐๐)	๑๑๗ (๔๑.๒๐)
๕. อื่น ๆ	๓ (๓.๕๑)	๔ (๕.๓๓)	๓ (๕.๖๖)	๒ (๓.๕๕)	๑ (๑๐.๐๐)	๑๓ (๔.๕๘)

จากตารางที่ ๒ เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มจะใช้กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นมากที่สุด ๓ อันดับดังนี้ คือ

กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยนำคำภาษาญี่ปุ่นไปหาในเว็บไซด์กูเกิ้ล เพื่อดูประโยคที่คนญี่ปุ่นใช้จริง” มีผู้ตอบมากที่สุดจำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒๐ รองลงมา คือ กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วเลือกใช้คำที่รู้จัก” มีผู้ตอบจำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๙ และอันดับสาม คือ กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยหาค้นหาในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย เพื่อตรวจสอบตัวอย่างการใช้” มีจำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๗ ส่วนนักศึกษาที่ตอบกลวิธีอื่น ๆ ทั้งหมด ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๕ นั้นตอบไปในทิศทางเดียวกัน คือ คิดภาษาไทยคำนั้นให้เป็นภาษาอังกฤษ แล้วไปค้นหาในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ญี่ปุ่น จากนั้นจึงนำไปตรวจสอบตัวอย่างการใช้จากคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่พบ

เมื่อพิจารณากลวิธีในการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นโดยแยกเป็นชั้นปีพบว่า ยิ่งชั้นปีสูงเท่าใดก็ยิ่งใช้กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยนำคำภาษาญี่ปุ่นไปหาในเว็บไซด์กูเกิ้ล เพื่อดูประโยคที่คนญี่ปุ่นใช้จริง” เพิ่มมากขึ้นด้วย (ร้อยละ ๓๒.๙๕, ๓๔.๖๗, ๔๙.๐๖, ๕๑.๗๒, ๖๐.๐๐ ตามลำดับ) ในทางตรงกันข้าม กลวิธีที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับสองอย่างกลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วเลือกใช้ตัวที่รู้จัก” จะมีนักศึกษาระดับปีที่ ๑-๓ ใช้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ ๓๒.๙๕, ๓๔.๖๗, ๓๓.๙๖ ตามลำดับ) และจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อขึ้นชั้นปีที่ ๔-๕ (ร้อยละ ๒๕.๘๖, ๒๐.๐๐ ตามลำดับ) ส่วนกลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยนำไปค้นหาในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย เพื่อตรวจสอบตัวอย่างการใช้” นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาทั้ง ๕ ปีจะพบว่านักศึกษาระดับปีที่ ๑-๒ จะใช้กลวิธีนี้มากกว่าปีอื่น ๆ (ร้อยละ ๒๗.๒๗, ๒๕.๓๓ ตามลำดับ) และเมื่ออยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้นจำนวนนักศึกษาที่ใช้กลวิธีนี้จะลดลงกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๙.๔๓, ๑๓.๗๙, ๑๐.๐๐ ตามลำดับ)

๒.๓ วิธีแก้ปัญหาเมื่อไม่พบคำศัพท์ที่นักศึกษาต้องการค้นหา

เมื่อสอบถามนักศึกษาว่า “หลังจากค้นหาความหมายในพจนานุกรมด้วยกลวิธีที่นักศึกษาเลือกใช้ในช่วงต้นข้อ ๒.๑ หรือ ๒.๒ แล้ว หากเกิดกรณีที่ไม่พบคำศัพท์ที่นักศึกษาต้องการ นักศึกษามีวิธีรับมือกับปัญหาอย่างไร” ปรากฏผลตามตารางที่ ๓ แสดงกลวิธีในการรับมือกับปัญหาของนักศึกษา โดยแสดงเป็นจำนวนผู้ตอบและจำนวนร้อยละ ดังนี้

๒๘๔ ทรัพยากรงาน เจียมเกียรติกานนท์

ตารางที่ ๓ วิธีแก้ปัญหาเมื่อไม่เจอคำศัพท์ที่ต้องการโดยแบ่งตามชั้นปี (จำนวนคนและจำนวนร้อยละ)

วิธีแก้ปัญหาเมื่อค้นหาคำศัพท์ที่ต้องการไม่พบ	ปี ๑	ปี ๒	ปี ๓	ปี ๔	ปี ๕	รวม
๑. ค้นหาจากพจนานุกรมประเภทเดิม และยังคงรูปแบบเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย หรือภาษาไทย-ญี่ปุ่นเหมือนเดิม	๓๑ (๓๕.๒๓)	๒๖ (๓๔.๖๗)	๑๕ (๒๘.๓๐)	๑๖ (๒๗.๕๙)	๑ (๙.๐๙)	๘๙ (๓๑.๓๔)
๓. ค้นหาคำศัพท์โดยเปลี่ยนรูปแบบพจนานุกรมเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น	๙ (๑๐.๒๓)	๙ (๑๒.๐๐)	๑๖ (๓๐.๑๙)	๒๑ (๓๖.๒๑)	๔ (๓๖.๓๖)	๕๙ (๒๐.๗๗)
๕. ถามคนอื่น เช่น ถามเพื่อนถามคนญี่ปุ่น หรือรออาจารย์เฉลย	๑๔ (๑๕.๙๑)	๑๘ (๒๔.๐๐)	๖ (๑๑.๓๒)	๗ (๑๒.๐๗)	๑ (๙.๐๙)	๔๖ (๑๖.๒๐)
๖. ค้นหารูปภาพของคำศัพท์นั้นจากเว็บไซต์กูเกิ้ล	๑๘ (๒๐.๔๕)	๑๑ (๑๔.๖๗)	๖ (๑๑.๓๒)	๓ (๕.๑๗)	๒ (๑๘.๑๘)	๔๐ (๑๔.๐๘)
๔. เปลี่ยนประเภทพจนานุกรม เช่น จากแอปพลิเคชัน เป็นหนังสือพจนานุกรม แต่ยังคงเป็นพจนานุกรมรูปแบบเดิม	๑๑ (๑๒.๕๐)	๘ (๑๐.๖๗)	๖ (๑๑.๓๒)	๙ (๑๕.๕๒)	๑ (๙.๐๙)	๓๕ (๑๒.๓๒)
๗. อื่น ๆ (ค้นหาความหมายและการใช้ในเว็บไซต์กูเกิ้ลหรือเดาความหมาย)	๔ (๔.๕๕)	๒ (๒.๖๖)	๓ (๕.๖๖)	๒ (๓.๔๕)	๐ (๐.๐๐)	๑๑ (๓.๘๗)
๒. ค้นหาจากพจนานุกรมประเภทเดิม แต่เปลี่ยนรูปแบบเป็นพจนานุกรมญี่ปุ่น-อังกฤษอังกฤษ-ญี่ปุ่น	๑ (๑.๑๔)	๑ (๑.๓๓)	๑ (๑.๘๙)	๐ (๐.๐๐)	๑ (๙.๐๙)	๔ (๑.๔๑)

จากตารางที่ ๓ แสดงกลวิธีแก้ปัญหาเมื่อนักศึกษาไม่พบคำศัพท์ที่ต้องการ โดยเรียงลำดับตามผลรวมจำนวนร้อยละของทุกชั้นปีจากวิธีที่มีผู้ตอบมากที่สุดไปน้อยเรียงตามลำดับ ผลปรากฏว่า วิธีที่นักศึกษาเลือกใช้มากที่สุด ๔ อันดับแรกมีดังนี้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มจะแก้ปัญหาโดย “ค้นหาในพจนานุกรมประเภทเดิม เช่น ครั้งแรกค้นหาด้วยเว็บไซต์พจนานุกรม เมื่อไม่พบคำต้องการจึงเปลี่ยนเว็บไซต์พจนานุกรมใหม่ และยังคงรูปแบบเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย หรือภาษาไทย-ญี่ปุ่นเหมือนเดิม” มากที่สุดโดยมีผู้ตอบจำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๔ รองลงมา คือ นักศึกษาที่เลือก “ค้นหาคำศัพท์โดยเปลี่ยนรูปแบบพจนานุกรมเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น” เป็นจำนวน ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๗ ส่วนอันดับสาม คือ “ถามคนอื่น เช่น ถามเพื่อน ถามคนญี่ปุ่น หรือรออาจารย์เฉลย” ซึ่งมีนักศึกษาตอบวิธีนี้ ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๐ และอันดับที่สี่ คือ “ค้นหารูปภาพของคำศัพท์นั้นจากเว็บไซต์กูเกิ้ล” ซึ่งมีนักศึกษาตอบเป็นจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๘

เมื่อพิจารณาแยกเป็นระดับชั้นปีจะพบว่า กลวิธีที่นักศึกษาชั้นปีที่ ๑-๒ ใช้ในการแก้ปัญหามากที่สุด คือ “ค้นหาในพจนานุกรมประเภทเดิม และยังคงเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย หรือภาษาไทย-ญี่ปุ่นเหมือนเดิม” ในขณะที่กลวิธีที่นักศึกษาชั้นปีที่ ๓-๕ เลือกใช้มากที่สุด คือ “ค้นหาคำศัพท์โดยเปลี่ยนรูปแบบพจนานุกรมเป็นพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น” ส่วนวิธีการ “ค้นหารูปภาพของคำศัพท์นั้นจากเว็บไซต์กูเกิ้ล” จะพบว่า ส่วนมากผู้ตอบกลวิธีนี้ คือ นักศึกษาปีที่ ๑ และปีที่ ๕ ซึ่งให้เหตุผลว่า เป็นวิธีที่ง่ายสามารถทำให้เห็นภาพและเข้าใจได้ทันที ง่ายกว่าต้องอ่านตัวหนังสือ

ตอนที่ ๓ ปัญหาที่นักศึกษาพบเมื่อใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น

ในตอนที่ ๓ แสดงปัญหาที่นักศึกษาพบเมื่อใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น โดยจะแบ่งปัญหาออกเป็น ๓ ด้านใหญ่ คือ ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม, ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมของนักศึกษา และปัญหาที่เป็นลักษณะเฉพาะของการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ โดยในแต่ละด้านให้นักศึกษาเลือกมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ แสดงผลแต่ละหัวข้อด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

๓.๑ ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม

ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรมแบ่งเป็น ๒ หัวข้อย่อยคือ ปัญหาด้านคำอธิบายในพจนานุกรม และปัญหาด้านคำศัพท์ในพจนานุกรม ได้ผลดังตารางที่ ๔ ดังนี้

ตารางที่ ๔ ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม

ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านคำอธิบายในพจนานุกรม			
๑.๑ คำอธิบายในพจนานุกรมเข้าใจยาก	๒.๙๙	๐.๘๗	บางครั้ง
๑.๒ คำอธิบายไม่ละเอียด	๓.๓๗	๑.๐๐	บางครั้ง
๑.๓ ไม่มีคำอธิบายไวยากรณ์ เช่น คำที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาที่ต้องการค้นหา	๓.๗๔	๑.๐๔	บ่อยครั้ง
๑.๔ ไม่มีตัวอย่างให้ดู หรือตัวอย่างน้อย	๓.๗๗	๑.๐๘	บ่อยครั้ง
๑.๕ ตัวอย่างที่ให้มายากเกินไป	๒.๘๕	๑.๑๘	บางครั้ง
๒. ด้านคำศัพท์ในพจนานุกรม			
๒.๑ คำศัพท์ที่ต้องการค้นหาไม่มีในพจนานุกรม	๓.๒๔	๑.๐๘	บางครั้ง
๒.๒ ไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทย ทำให้ไม่รู้ว่าควรแปลว่าอะไร	๓.๓๔	๑.๐๘	บางครั้ง
๒.๓ ความไม่น่าเชื่อถือในการแปลความหมายคำศัพท์ของพจนานุกรม	๒.๔๗	๑.๑๒	น้อยครั้ง

พิจารณาจากตารางที่ ๔ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในข้อ ๑ คำอธิบายในพจนานุกรม และข้อ ๒ ด้านคำศัพท์ในพจนานุกรมพบว่า ปัญหาที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างพบอยู่ในระดับบ่อยครั้ง คือ ด้านคำอธิบายของพจนานุกรมที่ไม่มีตัวอย่างให้ดู หรือตัวอย่างน้อย ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ๓.๗๗ รองลงมา คือ คำอธิบายของพจนานุกรมที่ไม่มีคำอธิบายไวยากรณ์ เช่น กริยาคำนี้อาจใช้กับคำช่วยคำใดได้บ้าง ได้ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสอง คือ ๓.๗๔ ส่วนปัญหาที่นักศึกษาเจอเป็นบางครั้ง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คำอธิบายไม่ละเอียด ไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทยทำให้ไม่รู้ว่าควรแปลว่าอะไร คำศัพท์ที่ต้องการค้นหาไม่มีในพจนานุกรม คำอธิบายในพจนานุกรมเข้าใจยาก และตัวอย่างที่ให้มายากเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๓๗, ๓.๓๔, ๓.๒๔, ๒.๙๙ และ ๒.๘๕ ตามลำดับ สำหรับปัญหาที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างพบอยู่ในระดับน้อยครั้ง คือ เรื่องความน่าเชื่อถือในการแปลความหมายคำศัพท์ของพจนานุกรมนั้น

๓.๒ ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมของนักศึกษา

ตารางที่ ๕ แสดงปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมของนักศึกษา โดยแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ๒ ข้อ คือ ปัญหาด้านคำอธิบายในพจนานุกรม และปัญหาด้านคำศัพท์ในพจนานุกรม

ตารางที่ ๕ ปัญหาก่เกิดจากการขาดทักษะในการค้นหาความหมายในพจนานุกรมของนักศึกษา

ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการค้นหาความหมาย ในพจนานุกรมของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านคำอธิบายในพจนานุกรม			
๑.๑ คำอธิบายมากเกินไปทำให้เลือกใช้ไม่ถูก	๓.๒๓	๑.๑๒	บางครั้ง
๑.๒ ไม่เข้าใจสัญลักษณ์ในพจนานุกรมว่าเป็นคำประเภทใด	๒.๘๓	๑.๒	บางครั้ง
๒. ด้านคำศัพท์ในพจนานุกรม			
๒.๑ คำแปลภาษาไทยมากเกินไปทำให้เลือกไม่ถูก	๓.๑๔	๑.๑๖	บางครั้ง
๒.๒ เวลาจะแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น หากมีคำศัพท์ให้เลือกมากกว่าหนึ่งคำขึ้นไป นักศึกษาไม่รู้ว่าจะใช้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคำใดจึงจะถูกต้อง	๓.๙๔	๐.๘๖	บ่อยครั้ง
๒.๓ ไม่ทราบว่าคำศัพท์ที่ต้องการหาว่ามาจากรากศัพท์ (กริยารูป dictionary form) คำใดจึงทำให้ค้นหาคำศัพท์ไม่พบ	๒.๕๕	๑.๑๕	บางครั้ง
๒.๔ ไม่ทราบว่าค้นจึคำนั้นอ่านว่าจะไรจึงไม่สามารถค้นหาความหมายได้	๓.๒๐	๑.๒๘	บางครั้ง

เมื่อดูผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยของปัญหาการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นที่เกิดจากการขาดทักษะของนักศึกษาพบว่า ในบรรดาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับด้านคำอธิบายและด้านคำศัพท์ในพจนานุกรม ปัญหาที่นักศึกษาพบบ่อยที่สุด คือ ปัญหาด้านคำศัพท์ในพจนานุกรมที่เวลาจะแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น หากมีคำศัพท์ให้เลือกมากกว่าหนึ่งคำขึ้นไป นักศึกษาจะไม่รู้ว่าควรใช้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคำใดจึงจะถูกต้อง ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาเป็นปัญหาที่นักศึกษาพบบางครั้ง เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ปัญหาด้าน

๒๘๘ ทักษะวรรณ เจียมเกียรติกานนท์

คำอธิบายที่มากเกินไป ทำให้นักศึกษาเลือกไม่ถูก ($\bar{X} = ๓.๒๓$), ด้านคำศัพท์ที่เป็นคณิจ เมื่อนักศึกษาไม่รู้วาคณิจค่านั้นอ่านว่าจะอะไรจึงไม่สามารถค้นหาความหมาย ($\bar{X} = ๓.๒๐$) และคำแปลภาษาไทยมากเกินไป ทำให้นักศึกษาเลือกใช้ไม่ถูก ($\bar{X} = ๓.๑๔$) ส่วนปัญหาเรื่องการไม่เข้าใจสัญลักษณ์ในพจนานุกรมว่าเป็นคำประเภทใด ($\bar{X} = ๒.๘๓$) หรือไม่รู้วาคำศัพท์ที่ต้องการหามาจากรากศัพท์อะไรจึงหาคำศัพท์ไม่พบนั้น ($\bar{X} = ๒.๕๕$) พบเจอน้อยที่สุดในปัญหาด้านการขาดทักษะการใช้พจนานุกรมของนักศึกษา

๓.๓ ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะในการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ ที่นักศึกษพบ

ตารางที่ ๖ แสดงปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะที่นักศึกษพบเมื่อใช้พจนานุกรม ๓ ประเภทต่อไปนี้ คือ หนังสือพจนานุกรม พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ และพจนานุกรมออนไลน์ ให้นักศึกษาตอบระดับความสำคัญของหัวข้อต่อไปนี้ว่า มีผลต่อการใช้พจนานุกรมของนักศึกษามากน้อยเพียงใด ซึ่งในข้อ ๓.๓ นี้หากนักศึกษาคำนั้นไม่เคยใช้พจนานุกรมประเภทนั้นให้ตอบว่า “ไม่เคยมีประสบการณ์ใช้พจนานุกรมประเภทนั้น” และจะไม่นำมารวมคิดค่าเฉลี่ยด้วย ได้ผลลัพท์ดังนี้

ตารางที่ ๖ ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะในการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ

ปัญหาของพจนานุกรมแต่ละประเภท	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หนังสือพจนานุกรม			
๑.๑ พกพาลำบาก	๓.๕๖	๑.๓๕	มาก
๑.๒ ใช้เวลาในการค้นหามาก	๓.๕๗	๑.๓๑	มาก
๑.๓ วิธีเปิดหาคำศัพท์ยาก	๒.๕๓	๑.๒๗	ปานกลาง
๒. พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์			
๒.๑ ไม่ทราบวิธีใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์	๓.๐๐	๑.๓๓	ปานกลาง
๓. พจนานุกรมออนไลน์			
๓.๑ ไม่ทราบวิธีพิมพ์อักษร หรือไม่ทราบวิธีพิมพ์บางคำของภาษาญี่ปุ่นเช่น ヴ、づ、ティ	๒.๓๖	๑.๓๕	น้อย

เมื่อคุณผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะในการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาคิดว่า ปัญหาที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของหนังสือพจนานุกรมในข้อ ๑.๑ พบพาล่าบาก และข้อ ๑.๒ ใช้เวลาในการค้นหามาก ถือเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการใช้พจนานุกรมในระดับมาก ซึ่งได้ค่าเฉลี่ย ๓.๕๖ และ ๓.๕๗ ตามลำดับ สำหรับปัญหาเรื่องวิธีใช้ของพจนานุกรมรูปแบบต่าง ๆ นั้นพบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องวิธีใช้หนังสือพจนานุกรม และพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการใช้พจนานุกรมประเภทนั้น ๆ ปรากฏว่า นักศึกษามีแนวโน้มจะไม่เข้าใจวิธีใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = ๓.๐๐$) สูงกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าใจวิธีใช้หนังสือพจนานุกรม ($\bar{X} = ๒.๕๓$) แต่อย่างไรก็ตาม ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้พจนานุกรมทั้งสองประเภทของนักศึกษาจัดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเรื่องการพิมพ์ตัวอักษรญี่ปุ่น หรืออักษรบางคำที่พิมพ์ยากซึ่งจะพบเมื่อค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย ๒.๓๖ ซึ่งหมายถึง โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาคิดว่าปัญหาเรื่องการพิมพ์ตัวอักษรของการใช้พจนานุกรมออนไลน์นี้อยู่ในระดับน้อย แสดงให้นักศึกษาค่อนข้างมีความคุ้นเคยกับการพิมพ์ตัวอักษรญี่ปุ่น และการใช้พจนานุกรมออนไลน์อยู่มาก

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น และปัญหาที่นักศึกษาพบเมื่อใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาผู้เรียนคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลงานวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญในการสอนทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด ๒๘๔ คน เมื่อพิจารณาจากผู้เคยเข้าสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นจะเห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับต้นถึงกลาง และนักศึกษาสวนมากร้อยละ ๖๒.๖๘ ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น และอีกร้อยละ ๒๑.๘๓ ที่ได้รับการอบรมจากอาจารย์มัธยมศึกษาส่วนใหญ่กล่าวว่า ได้รับการอบรมเพียงแค่วิธีการเปิดที่เรียงตามตัวอักษร

เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการอบรมเรื่องการเปิดพจนานุกรม และยังไม่ค่อยได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้พจนานุกรมในบริบทการใช้จริงอย่างเป็นกิจลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Rob (2001 : 1) ที่กล่าวถึงทัศนคติของอาจารย์ชาวญี่ปุ่นต่อการสอนเรื่องวิธีใช้พจนานุกรมว่า อาจารย์เห็นความสำคัญของการสอนทักษะการใช้พจนานุกรม แต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เนื่องจากคิดว่านักศึกษาน่าจะเปิดเองได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนเรื่องทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นจะพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ตอบว่า จำเป็นต้องสอนทักษะนี้ในระดับมากถึงมากที่สุดจำนวนร้อยละ ๖๖.๒๐ ของนักศึกษาทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นจำเป็นจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการสอนทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น และควรเริ่มสอนวิธีใช้พจนานุกรมที่ถูกต้องควบคู่ไปกับการสอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่นักศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นเรียน ส่วนด้านนักศึกษาที่ตอบว่าไม่จำเป็นต้องสอน มีจำนวนร้อยละ ๖.๓๔ โดยนักศึกษาที่ตอบว่า ไม่จำเป็นต้องเรียนวิธีใช้พจนานุกรม เนื่องจากส่วนใหญ่คิดถึงการใช้พจนานุกรมจากแอปพลิเคชันซึ่งไม่จำเป็นต้องสอนก็สามารถเข้าใจและใช้เองได้อย่างง่ายดาย เมื่อพิจารณาจากเหตุผลที่นักศึกษากลุ่มนี้ตอบแสดงให้เห็นว่า นักศึกษายังขาดการฝึกฝนทักษะ และความเข้าใจในการใช้พจนานุกรมอย่างแท้จริง เนื่องด้วยการใช้พจนานุกรมให้มีประสิทธิภาพนั้น มิใช่เพียงแค่มองหาคำศัพท์และแปลความหมายได้อย่างเดียว ประเด็นนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสอนวิธีการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นที่ถูกต้องให้แก่ศึกษามากยิ่งขึ้น

๒. ด้านกลวิธีในการค้นหาคำความหมายในพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

๒.๑) กรณีที่ นักศึกษาหาความหมายจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย แล้วดูความหมายภาษาไทยที่พจนานุกรมให้มาทั้งหมด แล้วจึงเลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด” มากที่สุดจำนวนร้อยละ ๕๖.๖๙ เมื่อมองแยกเป็นชั้นปีจะพบว่า ชั้นปีที่ ๑-๓ จะใช้กลวิธีนี้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเมื่อชั้นปีที่ ๔-๕ จะค่อย ๆ ลดลงเพราะหันไปใช้ “กลวิธีในการค้นหาคำศัพท์โดยใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย ดูทั้งความหมายภาษาไทยและภาษาอังกฤษเทียบกัน แล้วเลือกคำที่เข้ากับบริบทที่สุด” มากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยนี้

แสดงให้เห็นว่า ในกรณีที่ต้องแปลเป็นภาษาไทย แม้แต่เป็นนักศึกษาชั้นปีสูงก็ตาม แทบไม่มีนักศึกษาคิดใครจะใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาญี่ปุ่นในการแปลเลย อาจเป็นเพราะความสะดวกที่สามารถนำมาใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องนึกคำศัพท์เอง ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยขององค์อร (๒๕๔๖ : ๕๖) และจรรยา (๒๕๕๓ : ๔๓-๔๔) เรื่องพฤติกรรมการใช้ของนักศึกษาในการแปลที่มีแนวโน้มว่าจะใช้พจนานุกรมสองภาษามากกว่าพจนานุกรมภาษาเดียว

๒.๒) กรณีที่นักศึกษาต้องการค้นหาคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้กลวิธี “ค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยนำคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นไปหาในเว็บไซด์กูเกิ้ล เพื่อดูประโยคที่คนญี่ปุ่นใช้จริง” มากที่สุด จำนวนร้อยละ ๔๑.๒๐ โดยมีแนวโน้มว่าจะยิ่งชั้นปีสูงมากขึ้นเท่าใด ยิ่งใช้กลวิธีนี้เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้เป็นอันดับสอง คือ กลวิธี “ค้นหาจากพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วเลือกใช้คำที่รู้จัก” โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษานปีที่ ๑-๓ ในขณะที่กลวิธี “ค้นหาในพจนานุกรมภาษาไทย-ญี่ปุ่น แล้วค่อยหาพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น-ไทย เพื่อตรวจสอบตัวอย่างการใช้” มีผู้ใช้อยู่ในลำดับสาม และส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษานปีที่ ๑-๒ จากผลการวิจัยจะสังเกตได้ว่า กลวิธีของนักศึกษานปีแรกที่ต่ำกว่า อย่างนักศึกษานปี ๑-๒ นั้นจะการใช้กลวิธีทั้ง ๓ อยู่ในระดับพอ ๆ กัน แต่นักศึกษานปีสูงเช่นปีที่ ๔-๕ จะมีแนวโน้มใช้พจนานุกรมสองภาษา ก่อนจะไปหาดูตัวอย่างในเว็บไซด์กูเกิ้ล ซึ่งจะคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ 鈴木 (2016 : 15-16) ที่กล่าวถึงนักศึกษาระดับกลางถึงสูงว่า นักศึกษาจะมีกลวิธีในการเทียบตัวอย่างที่พจนานุกรมให้มา กับประโยคที่จะแต่ง เพียงแต่ว่าในงานวิจัยนี้พบความแตกต่างคือ นักศึกษาไม่นำไปเทียบตัวอย่างในพจนานุกรม แต่เป็นการเทียบตัวอย่างผ่านทางเว็บไซด์กูเกิ้ลที่สามารถค้นหาได้สะดวกกว่า ซึ่งสอดคล้องกับความจริงที่ว่า นักศึกษานส่วนใหญ่ในยุคปัจจุบันมีแนวโน้มจะใช้เทคโนโลยีในการอำนวยความสะดวกของตนเองมากขึ้นนั่นเอง

๒.๓) กรณีที่นักศึกษาไม่พบคำศัพท์ที่ต้องการค้นหาด้วยวิธีที่นักศึกษาเลือกใช้ในข้อ ๒.๑ หรือ ๒.๒ นักศึกษาส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาโดยการ “ค้นหาจากพจนานุกรมประเภทเดิม และยังคงเป็นพจนานุกรมสองภาษา คือ ภาษาญี่ปุ่น-ไทย หรือภาษาไทย-ญี่ปุ่นเหมือนเดิม” มากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลวิธีในการรับมือของนักศึกษานปี ๑-๒ รองลงมา คือ “ค้นหาคำศัพท์โดยเปลี่ยนรูปแบบพจนานุกรมเป็นพจนานุกรมภาษา

เดียว คือ ภาษาญี่ปุ่น-ญี่ปุ่น” ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลวิธีในการรับมือของนักศึกษาปีที่ ๓-๕ ผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ระดับความสามารถของนักศึกษาในปีที่ ๑-๒ ยังคงไม่สามารถอ่านพจนานุกรมภาษาเดียวได้คล่องเหมือนกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๓-๕ ที่ได้รับการฝึกการอ่านภาษาญี่ปุ่นมามากกว่า โดยผลการวิจัยนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของดุจรู (๒๕๕๖ : ๑๓) ที่นักศึกษาในวิชาแปลจะใช้พจนานุกรมหลายชนิดและหลายรูปแบบประกอบกัน เพื่อจะได้คำศัพท์และสำนวนที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด นอกจากนี้ ในผลการวิจัยนี้ มีจุดที่น่าสนใจเกิดขึ้นอย่างหนึ่ง คือ นักศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งเลือกใช้วิธีการพึ่งพาพจนานุกรมก็จริง แต่ยังมีนักศึกษาอีกประมาณร้อยละ ๓๐ ใช้วิธีอื่น ๆ ในการรับมือกับปัญหาการค้นหาคำศัพท์ไม่พบโดยไม่ใช้พจนานุกรม เช่น ถามผู้รู้ หรือค้นหาภาพของคำศัพท์นั้นในเว็บไซต์กูเกิ้ลแทน ซึ่งวิธีนี้อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดได้มากกว่าการเปิดค้นหาความหมายในพจนานุกรมก็เป็นได้

๓. ปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา

ปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้จะแบ่งเป็น ๓ ประเด็นหลัก คือ ปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม, ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น และปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ ผลปรากฏว่า นักศึกษาพบปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรม ในด้านคำอธิบายในพจนานุกรมบ่อยครั้งที่สุด คือ พจนานุกรมไม่มีตัวอย่างให้ดู และพจนานุกรมไม่มีคำอธิบายไวยากรณ์ เช่น คำที่ปรากฏร่วมกับคำที่ต้องการค้นหา ส่วนปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะของนักศึกษาที่พบบ่อยครั้งอยู่ในด้านคำศัพท์ในพจนานุกรม คือ เมื่อแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น หากมีคำศัพท์ให้เลือกหลายคำ นักศึกษาจะไม่รู้ว่าควรใช้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคำใด เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาที่นักศึกษาพบรวมกันทั้ง ๒ ด้านแล้วพบว่า ปัญหาที่มีแนวโน้มว่า นักศึกษาจะเจอบ่อยที่สุดมีสาเหตุมาจากการขาดทักษะในการใช้พจนานุกรมของนักศึกษา คือ หากมีคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นหลายคำให้เลือก นักศึกษาไม่รู้ว่าจะเลือกคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นตัวใดใช้ดี ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Ece (2016 : 154) และงานวิจัยของ 桑原 (2016 : 1-2) ที่กล่าวถึง ความสับสนในการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น เมื่อพบความหมายในพจนานุกรมมากกว่าหนึ่งคำขึ้นไป ปัญหาที่นักศึกษามีแนวโน้มจะเจอบ่อยเป็นอันดับสองและสาม เป็นปัญหาที่พจนานุกรมไม่มีคำอธิบายไวยากรณ์ และ

พจนานุกรมไม่มีตัวอย่าง หรือตัวอย่างน้อยเกินไป ซึ่งจะสอดคล้องกับผลวิจัยของ 鈴木 (2012) ที่กล่าวเน้นเรื่องตัวอย่างในหนังสือพจนานุกรมที่น้อยเกินไป และส่วนใหญ่ไม่มีบริบทในตัวอย่างให้ดู จึงทำให้ยากต่อการเข้าใจและนำไปใช้ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของการใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ เมื่อดูจากค่าเฉลี่ยพบว่า ปัญหาด้านความสะดวกในการใช้หนังสือพจนานุกรมมีผลต่อการใช้พจนานุกรมอยู่ในระดับมาก เช่น การพกพาลำบาก หรือใช้เวลาในการค้นหาที่มากเกินไป ส่วนเรื่องความเข้าใจในวิธีใช้พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มจะไม่เข้าใจวิธีใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าหนังสือพจนานุกรมซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะถึงแม้ว่าที่ภาควิชาภาษาปัจจุบันจะวันออกสาขาภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรจะมีพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ให้นักศึกษาสามารถขอยืมกลับไปใช้ที่บ้านได้ แต่จำนวนนักศึกษาที่มีความประสงค์จะขอยืมมีจำนวนน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะสาเหตุที่ว่า นักศึกษาไม่เข้าใจวิธีใช้พจนานุกรมประเภทนี้ จึงส่งผลให้นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจในการใช้พจนานุกรมประเภทนี้เท่าใด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์ และปัญหาในการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑. จากผลการวิจัยในตอนที่ ๒.๒ เรื่องกลวิธีในการหาคำศัพท์ภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นจะพบว่า นักศึกษายังมีระดับสูง ยังมีแนวโน้มจะเปิดพจนานุกรมภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น แล้วจึงค่อยนำคำนั้นไปหาในเว็บไซท์กูเกิ้ล เพื่อหาประโยคที่คนญี่ปุ่นใช้จริงมากที่สุด สำหรับกลวิธีนี้นักศึกษาอาจจะคิดว่า เป็นการค้นหาคำศัพท์ที่ได้ความเป็นธรรมชาติและถูกต้องแน่นอน แต่ในความเป็นจริงผู้สอนจำเป็นต้องสอนให้นักศึกษาเข้าใจว่า ภาษาที่เขียนอยู่ในเว็บไซท์นั้นยังไม่ได้ผ่านการกลั่นกรองเป็นมาตรฐาน ถึงแม้ประโยคนั้นจะเป็นคนญี่ปุ่นซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเป็นคนเขียนก็ตามก็ยังคงมีความผิดพลาดให้เห็นอยู่บ่อย ๆ หรือเป็นภาษาพูดอยู่มาก เช่น การใช้คำชวดยึด การใช้ภาษาวัยรุ่น หรือภาษาแสลง เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น กริยาคำว่า 演じる ที่แปลว่า “แสดง” หากนักศึกษาไปค้นหาในพจนานุกรมออนไลน์อย่างเช่น Jdic จะพบว่า 劇を演じる แปลว่า แสดงละคร

และเมื่อนำไปตรวจสอบในเว็บไซต์ก็เจอพบประโยค 営業マンは筋書きのないドラマを演じるのです! ที่ใช้ ドラマ แทนคำว่า 劇 และทั้งคู่แปลว่า แสดงละคร นักศึกษาก็จะคิดว่า เป็นประโยคที่น่าจะใช้ได้ แต่จริง ๆ แล้วประโยคว่า ドラマを演じる ไม่สามารถใช้ได้ โดยปกติจะใช้เป็น ドラマで役を演じる แสดงบทบาทอะไรในละคร หรือเปลี่ยนไปใช้ กริยา ドラマに出演する แสดงในละคร เป็นต้น ดังนั้นหากนักศึกษาต้องการใช้คำศัพท์ แต่งประโยคให้ถูกต้องแน่นอน ผู้สอนควรแนะนำหรือปลูกฝังให้นักศึกษาตรวจสอบตัวอย่าง ในพจนานุกรมที่มีมาตรฐาน ความน่าเชื่อถือสูง และสามารถนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องดีกว่า ส่วนในการค้นหาตัวอย่างในเว็บไซต์ก็เก็ลนั้นก็เหมาะสม หากนักศึกษาต้องการความรวดเร็ว นำไปใช้สนทนาจริง หรือต้องการความทันสมัยเพื่อจะคุยกับเพื่อนชาวญี่ปุ่นได้ เป็นต้น

๒. จากผลงานวิจัยในตอนที่ ๒.๓ ที่ว่า เมื่อนักศึกษาค้นหาคำศัพท์ที่ต้องการ ด้วยวิธีการหาคำศัพท์ตามข้อ ๒.๑ หรือ ๒.๒ ไม่พบ นักศึกษามีวิธีแก้ไขปัญหายังไร พบว่ามีนักศึกษาส่วนหนึ่งใช้วิธีการดูภาพในเว็บไซต์ก็เจอประกอบกรอ่านความหมาย ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยว่า เป็นวิธีการที่ดีที่จะทำให้นักศึกษาเข้าใจคำศัพท์บางคำที่เข้าใจยาก เนื่องจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น หรือ คำศัพท์เฉพาะทาง หรือแม้กระทั่งชื่อคนสำคัญของประเทศญี่ปุ่นได้ง่ายขึ้น ผู้สอนสามารถนำไปสอนเป็นหนึ่งในกลวิธีในการค้นหาคำศัพท์เชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือ คำศัพท์เฉพาะทางได้ แต่อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องสอนให้นักศึกษาเข้าใจว่า วิธีนี้ไม่สามารถใช้เป็นวิธีหลักในการหาคำศัพท์ได้ และไม่สามารถใช้ได้กับคำศัพท์ทุกคำ เมื่อนักศึกษาจะใช้ก็ควรจะใช้ในฐานะที่เป็นเครื่องมือประกอบความเข้าใจเพิ่มเติมเท่านั้น

๓. ผลการวิจัยตอนที่ ๓.๑ และ ๓.๒ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาที่ นักศึกษาพบทั้งในด้านพจนานุกรม และในด้านทักษะการใช้พจนานุกรมของนักศึกษา แล้วจะพบว่า ปัญหาที่มีแนวโน้มว่านักศึกษาจะเจอบ่อยที่สุดมีสาเหตุมาจากการขาด ทักษะในการใช้พจนานุกรมของนักศึกษา คือ หากมีคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นหลายคำให้เลือก นักศึกษาไม่รู้ว่า จะเลือกคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคำใดดี เกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสอนทักษะการใช้พจนานุกรม ดังนั้นผู้วิจัยจึง ขอเสนอว่า ผู้สอนต้องให้นักศึกษาฝึกฝนการใช้พจนานุกรมในการอ่านและเขียนมากขึ้น แนะนำให้ผู้สอนเพิ่มบทเรียนในการใช้พจนานุกรม เช่น ให้นักศึกษาอ่านบทความ และ

ลองค้นหาคำศัพท์ในบทความจากพจนานุกรม เมื่อนักศึกษาพบปัญหา ผู้สอนควรให้ชี้แนะวิธีการหาคำศัพท์ที่ถูกต้อง โดยบทความที่นำมาใช้ควรจะปรับให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละชั้นปีการศึกษา สำหรับปัญหาที่เกิดจากพจนานุกรมที่ใช้ไม่มีคำอธิบายไวยากรณ์ และพจนานุกรมไม่มีตัวอย่าง หรือตัวอย่างน้อยเกินไป ทั้ง ๒ ปัญหานี้เกิดจากนักศึกษาเลือกใช้รูปแบบของพจนานุกรมไม่เหมาะสมกับการใช้งาน ผู้สอนควรแนะนำประเภทและรูปแบบของพจนานุกรมที่ตอบสนองต่อการใช้งานที่นักศึกษาต้องการก็จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

๔. จากผลการวิจัยตอนที่ ๓.๓ ในส่วนปัญหาเรื่องความเข้าใจวิธีใช้พจนานุกรมประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏในผลงานวิจัยนี้พบว่า นักศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรจะมีแนวโน้มว่า ไม่ค่อยรู้จักวิธีใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าหนังสือพจนานุกรม ทั้ง ๆ ที่ภาควิชาฯ มีพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์เพียงพอให้นักศึกษาขอยืมไปศึกษาที่บ้านได้ เกี่ยวกับปัญหานี้ ผู้สอนอาจจะต้องเป็นฝ่ายกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะวิชาการเขียนภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ทางภาควิชาฯ ควรจัดชั่วโมงแนะแนวการใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นนอกห้องเรียน เนื่องจากพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันได้บรรจุสื่อการสอนภาษาญี่ปุ่นลงไปมากมาย เช่น การเรียนรู้ภาษาพูดผ่านบทสนทนาของการ์ตูนในสถานการณ์ต่าง ๆ แบบทดสอบให้นักศึกษาทดลองฝึก หรือเครื่องมือช่วยนักศึกษาออกเสียงภาษาญี่ปุ่นให้ถูกต้อง เป็นต้น ดังนั้นหากนักศึกษาศาสนาสามารถใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพแล้ว คงจะช่วยส่งเสริมศักยภาพในการใช้ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างแน่นอน

๕. จากผลการวิจัยในตอนี่ ๓ เกี่ยวกับปัญหาในการใช้พจนานุกรมพบว่า นักศึกษาไม่ค่อยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของคำศัพท์ที่ได้ จากการที่นักศึกษาตอบว่า นักศึกษาพบความไม่น่าเชื่อถือในการแปลคำศัพท์ของพจนานุกรมอยู่ในระดับน้อยครั้ง ในขณะที่ผู้สอนพบนักศึกษาแปลความหมายจากพจนานุกรมผิดอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปจะรวบรวมข้อผิดพลาดในการหาคำศัพท์จากพจนานุกรมออนไลน์ของนักศึกษา ทั้งแง่ของการแปลความหมาย และวิธีการใช้ในบริบทต่าง ๆ รวมไปถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจริงจากการใช้พจนานุกรมชนิดและรูปแบบต่าง ๆ ที่นักศึกษาใช้จริง เพื่อนำมาเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาเห็นข้อผิดพลาดของตนเอง และสามารถนำข้อ

๒๙๖ หทัยวรรณ เจียมกীরติกานนท์

ผิดพลาดเหล่านี้ไปสร้างเป็นแบบฝึกหัดส่งเสริมทักษะการใช้พจนานุกรมที่ถูกต้องให้นักศึกษาต่อไปได้

บรรณานุกรม

จรรุญ เกณี. “พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมในการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิต.” **วารสารภาษาปริทัศน์** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ฉบับที่ ๒๕ : ๓๙-๕๒, ๒๕๕๓.

ดุชนวี รุ่งรัตนกุล. “การศึกษาการใช้พจนานุกรมและปัญหาในการใช้พจนานุกรมในวิชาการแปลเบื้องต้นของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๓ มหาวิทยาลัยนเรศวร.” **วารสารมนุษยศาสตร์** มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ ๑๐, (ฉบับที่ ๓) : ๑-๑๙, ๒๕๕๖.

หทัยวรรณ เจียมกীরติกานนท์. “การศึกษาพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” ใน **โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS Conference ครั้งที่ ๘**. การประชุมจัดโดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๑. (รอการตีพิมพ์)

องค์อร ธนานาถ. “พจนานุกรม : ความสำคัญและพฤติกรรมการใช้ของนิสิต.” **วารสารภาษาปริทัศน์** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ฉบับที่ ๑๙ : ๔๙-๖๒, ๒๕๕๖.

Ece Sarigul. “THE IMPORTANCE OF USING DICTIONARY IN LANGUAGE LEARNING AND TEACHING.” **Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**. Selçuk University. 13 : 153-157, 2016.

Rob Waring. **Oxford learner dictionaries**. Shiba : Oxford university press japan, 2001.

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๑ ม.ค.-มิ.ย. (๒๕๖๑) ๒๙๗

桑原陽子. (2016). 「非漢字系中級学習者の論文読解における辞書・翻訳サイト使用の困難点—読解プロセスの観察データから—」 『日本語教育国際研究大会ポスター発表』 10日9月2016. (発表)

鈴木智美. (2012). 「留学生の辞書使用についての実態調査-東京外国語大学で学ぶ留学生へのアンケート調査の結果と分析」 『東京外国語大学留学生日本語教育センター論集』 第38号, 1-16.

鈴木智美. (2016). 「日本語学習者は辞書からどのように言葉を探すのか—中級・中上級日本語学習者7名の辞書使用についての調査事例報告から—」 『日本語・日本学研究』 第6号, 1-23.

彩愛コンサルピア. (๑๕ เมษายน ๒๐๑๗). 事業マンは筋書きのないドラマを演じるのです!. สืบค้นเมื่อ ๒๗ มีนาคม ๒๐๑๘, จาก <http://www.soumunomori.com/column/article/atc-172402/>.

